

Boz-Okıar: Dış Oğuzlar da denip, Sağ kolu teşkil ederler.

1. Gün-Alp/Gün-Han: Sembolü şâhin.

Oğulları:

a. Kayıg/Kayı-Han: "Sağlam, berk" anlamındadır **Osmanlı Devletini kuran sülâle bu boydandır.** Kayı Boyundan Ertuğrul Gâzi ve Osmanlı sultanları, Kayı boyunun kıymetini göstermeye yeterlidir.

b. Bayat: "Devletli, nîmeti bol" anlamındadır. **Maraş ve çevresine hâkim olan Dulkadiroğulları,** İran'da Kaçarlar, Horasan'da Kara Bayatlar, Doğubeyazıt hanları, Kerkük Türkmenlerinin çoğu bu boydandır. **Meşhûr şâir Fuzûlî bu boydandır.**

c. Alka-Bölük/Alka-Evli: "Nereye varsa başarı gösterir" anlamındadır. **Türkiye ve Âzerbaycan'daki Alaca, Alacalılar adı taşıyan yerler bu boyun hatırasıdır.**

d. Kara-Bölük/Kara-Evli: "Kara otağlı (çadırılı)" anlamındadır. Karalar ve karalı gibi coğrafi yer adları bunlardan kalmadır.

2. Ay-Alp/Ay-Han: Sembolü kartal.

Oğulları:

a) Yazgur/Yazır: “Çok ülkeye hâkim” anlamındadır. Yenibent Yabguları, Batı Türkistan’daki Cend Emirleri, Kara-Daş denilen Horasan Yazırları, Ahıska’dan aşağı Kür boyundaki Azgur Yurdu Kalesi, Kürmanç Kürtlerinin Azan Boyu, **Toroslardaki Gündüzoğulları Hanedanı bu boydandır.**

b) Tokar/Töker/Döğer: “Dürüp toplar” anlamındadır. **Harput-Diyarbakır-Mardin hâkimleri**, Artuklular, Sincar-Siverek, Suruç arasında hâkim eski Caber Beyleri, **bugünkü Mardin-Urfa arasında yirmi dört oymaklı Kürt Döğerleri**, Hazar Denizi doğusundaki Saka Boyu Takharlar; **Şavşat’taki Ören kale, Malatya’nın Tokharis bucağı, Dağıstan’daki Digor ve Kars ve Arpaçay sağındaki Digor kazası** bu boydan hatıradır.

c) Totırka/Dodurga/Dödürge: “Ülke almak ve hanlık yapmak” anlamındadır. **Sivas doğusundaki Tödürgeler bu boydandır.**

d) Yaparlı: “Misk kokulu” anlamındadır. Zaza Çarekliler ve misk ticareti yapan Yaparı Oymağı bu boydandır. Yaparı Oymağının Akkoyunlu ve Giraylı camilerinin mihrap duvar harcına bu güzel ıtriyattan kattıklarından hâlâ hoş kokmaktadır. **Diyarbakır ve Kırım’da hatıraları vardır.**

3. Yıldız-Alp/Yıldız Han: Sembolü tavşancıl.

Oğulları:

a. Avşar/Afşar: "Çevik ve vahşî hayvan avına hevesli" anlamındadır. **Konya'daki Karamanoğulları**, İran'daki Avşarlı Nâdir Şah ve hanedanı, Ürmiye ve Horasan Afşarları bu boydandır.

b. Kızık: "Yasakta pek ciddi ve kuvvetli" anlamındadır. **Gaziantep, Halep ve Ankara çevresindeki Kızıklar**, Doğu Gürcistan'da ve Şirvan batısındaki ovaya Kızık adını verenler bu boydandır.

c. Beğdili: "Ulular gibi aziz" anlamındadır. **Harezmşahlar, Bozok/Yozgat-Raka/Halep çevresindeki Beğdililer, Kürmanç Badılları** bu boydandır.

d. Karkın/Kargın: "Taşkın ve doyurucu" anlamındadır. **Akkoyunlu-Dulkadiroğlu ve Halep-Hatay bölgesindeki Kargunlar**, Doğu Anadolu ve Âzerbaycan'daki ilkbaharda eriyen karların suları ile kopan sel ve su kabarmasına da Kargın/Korkun denilmesi bu boyun adındandır.

Üç-Oklar: İç Oğuzlar da denilip, sol kolu teşkil ederler.

1. Gök-Alp/Gök Han: Sembolü sungur.

Oğulları:

a. Bayundur/Bayıdır: "Her zaman nîmetle dolu yer" anlamındadır. **Akkoyunlular sülâlesi, İzmir'den Âzerbaycan'daki Gence'ye kadar Bayındır adlı yerler** bu boydan gelir.

b. Beçene/Beçenek/Peçenek: "İyi çalışan, gayretli" anlamındadır. 1071 Malazgirt Savaşında Bizanslılardan ayrılarak Selçuklular safına geçen Peçenekler, **Dicle Kürmançlarının iki ana kolundan güneydeki Beçene Kolu, Ankara-Çukurova Halep bölgelerindeki** Türkmen oymaklarından Peçenekler bu boydandır.

c. Çavuldur/Çavındır: "Ünlü, şerefli, cavlı" anlamındadır. Türkmenistan'da Mangışlak Çavuldurları, **Çorum çevresindeki Çavuldur ve Anadolu'daki Çavdar Türkmen oymakları, Erzurum ve çevresindeki Çoğundur adlı köyler** bu boyun adından gelmektedir.

d. Çepni: "Düşmanı nerede görse savaşıp hemen çarpan, vuran ve hızlı savaşan" anlamındadır. **Rize-Sinop arasındaki çok usta demirci Çepniler ve Çebiler, Kırşehir, Manisa-Balıkesir çevresindeki ve Kars ile Van bölgelerinde Türkmen Oymağı Çepniler** bulunmaktadır.

2. Dağ-Alp/Dağ Han: Sembolü uçkuş.

Oğulları:

a. Salgur/Salur: "Vardığı yerde kılıç ve çomağı ile iş görür" anlamındadır. **Kars ve Erzurum hâkimi Salur Kazan Han Sülâlesi, Sivas-Kayseri hükümdarı Kadı Burhâneddin Ahmed ve Devleti,** Fars Atabegleri, Salgurlular, Horasan'daki Teke-Yomurt ve Sarık adlı Türkmenlerin çoğu bu boydandır.

b. Eymür/İmir/İmir: "Pek iyi ve zengin" anlamındadır. **Akkoyunlu, Dulkadirli ve Halep Türkmenleri içindeki Eymürlü/İmirlü oymakları,** Çıldır ve Tiflis'teki iyi halıcı ve keçeci Terekeme Oymağı bu boydandır.

c. Ala-Yontlup/Ala-Yundlu: "Alaca atlı, hayvanları iyi" anlamındadır. Yonca kelimesi bu boyun hatırasıdır.

d. Yüregir/Üregir: "Daima iyi iş ve düzen kurucu" anlamındadır. **Orta Toros ve Çukurova Üç-Oklu Türkmenlerinin çoğu, Adana'daki Ramazanoğulları** bu boydandır.

3. Deniz Alp/Deniz Han: Sembolü çakır.

Oğulları:

a. İğdır/Yiğdir/İğdir: "Yiğitlik, büyüklük" anlamındadır. **İçel'in Bozdoğanlı Oymağı**, Anadolu'da yüzlerce yer adı bırakan İğdirler, İran'da büyük Kaşkay-Eli içindeki İğdirler ve **İğdır adı**, bu boyun hâtırasıdır.

b. Beğduz/Bügdüz/Böğdüz: "Herkesi tevâzu gösterir ve hizmet eder anlamındadır. **Dicle Kürtleri ilbeği olup**, Hazret-i Peygamber'e elçi giden Bogduz-Aman Hanedanı temsilcisi ve **Kürmanç'ın iki ana kolundan Botanlar, Yenikent-Yabgularından onuncu yüzyıldaki Şahmelik'in Atabegi Kuzulu, Halep Türkmenlerinden Bügdüzler** bu boydandır.

c. Yıva/Iva: "Derecesi hepsinden üstün" anlamındadır. **Suriye ve Filistin'i feth eden Atsız Beğ**, 12. yüzyılda Hemedân batısında Cebel bölgesi hâkimleri **Berçemeoğulları**, Haçlıları Halep çevresinde yenen Yaruk Beg, Güney-Âzerbaycan'daki Kaçarlu-Yıva Oymağı bu boydandır. **Ankara'da çok makbul yuva kavunu bu boyun yerleştiği ve adları ile anılan köylerde yetişir.**

d. Kınık: "Her yerde aziz, muhterem" anlamındadır. **Büyük ve Anadolu Selçuklu devletleri, Orta Toroslardaki Üçoklu Türkmenler, Halep-Ankara ve Aydın'daki Kınık Oymakları** bu boydandır.